

Onthulling van het gedenkteken op Groningen op 20 juni 2021

Speech door Erick Rijdsdijk, voorzitter Stichting Sranan Boeroe

Districtscommissaris Bansi-Durga, journalisten, dames en heren, goedemorgen.

We zijn hier vandaag bijeen om te herdenken dat onze voorouders 176 jaar geleden, met een contract voor 5 jaar, onder bedenkelijke omstandigheden in Suriname arriveerden. Op 20 juni 1845 kwamen ze aan, zonder dat er van gouvernementswege enige aandacht aan werd geschonken. Ze werden na hevige protesten en vol ongeloof ontscheept in de modder van Voorzorg. Huisvesting was niet gereed, niks van het beloofde was in voorzien. Door een epidemie die twee weken na aankomst uitbrak kwamen in de eerste zes maanden na aankomst 184 mensen om het leven.

Bij de herdenking van 75 jaar boerenkolonisatie in 1920 hield o.a. dhr. J. Leys, directeur van den landbouw, een rede. Daarin vroeg hij aan de nakomelingen van toen onder meer: "Waar zijn uw gedenktekenen, waar is de steenhoop die de plek aanwijst op Voorzorg waar uw vaders, en grootvaders, uw moeders en grootmoeders, uw broeders en uw zusters gevallen zijn als slachtoffers van de barbaarsheid van het Nederlands bestuur. Wijst mij het graf van uw held, van Ds. Copijn, die zijn leven gegeven heeft om uw lijden dragelijk te maken."

De bewuste steenhoop is er in 1945, bij 100 jaar herdenking, gekomen met op de plaquette de zeer toepasselijke tekst "Ter herinnering aan de komst, het lijden en de volharding van de Nederlandse boeren".

Om diegenen die het niet overleefd hebben alsnog te eren en hen, voor iedereen zichtbaar, een plaats te geven in Suriname, hebben wij vandaag de onthulling van een gedenkteken met daarop alle namen van hen die tussen 1845 en 1853, bij de opheffing van de koloniatiepoging, in Voorzorg en Groningen zijn overleden en wel op de plek waar zij allen anoniem begraven liggen. Als Stichting Sranan Boeroe voelden wij ons hiertoe geroepen zodat een plek kan worden gegeven aan de handelingen, of juist het nalaten daarvan, rondom de koloniatiepoging destijds. Denk aan het plan, de te grote macht van de dominees, de onkundige pedante leider dominee Arend van den Brandhof, die puur zijn eigen belang nastreefde, en het Nederlandse gouvernement, dat de belangen van plantagehouders voorop stelde.

De nakomelingen van de overlevenden van toen zijn intussen trotse Surinamers die dagelijks hard werken aan de opbouw van ons land. Zij zijn geïntegreerd in de samenleving en je kan ze in alle economische sectoren terugvinden. De Stichting Sranan Boeroe is er trots op en dankbaar dat dit monument tot stand gekomen is met donaties van de nazaten. Wij bedanken Gumair, SEMC, TCF, Twins Pizza, SIOC, Aannemers Bedrijf J. Rijdsdijk, de Stichting Sranan Boeroe en de Stichting Boeroe Kon Makandra. Gilbert van Dijk danken wij voor de geschonken palmen en Hanna Gummels voor de jaarlijkse kransen.

Ook zijn wij veel dank verschuldigd aan de mensen van het commissariaat van Saramacca, in het bijzonder mijnheer Gopal en mevrouw Bansi. Allen nogmaals hartelijk dank.

De boeroes hebben met Groningen te Saramacca een speciale binding, en met het vandaag onthulde monument zijn er nu zelfs twee gedenktekenen in Groningen. Ik moet zeggen drie, want er is ook nog een gedenkput die een belangrijke rol heeft gespeeld in de drinkwatervoorziening te Voorzorg, nadat daar eerst rivierwater gedronken moest worden. Het nieuwe monument dient wat Stichting Sranan Boeroe betreft uitsluitend als eerbetoon aan de overledenen tussen 1845 en 1853 in Groningen en doet geen afbreuk aan de traditionele rol die het bestaande monument reeds 76 jaar vervult. Het monument op het plein blijft het monument voor de jaarlijkse herdenking van de komst van onze voorouders.